

Artikel MARK	Ansvarlig	OVL
	Oprettet	28-05-2017
Projekt: 4185-1850	Side	1 af 3

Få tjek på markøkonomien Af seniorkonsulent Ove Lund

Indhold i boks om afdelingen på SEGES

SEGES, Erhvervsøkonomi laver bl.a. også:

- Regnskabsanalyser og benchmarking
- Afgrødekalkuler
- Pris- og indkomstprognoser

Konklusion

Brug sammenligninger af udbytte, afgrødepriser og omkostninger til at finde forbedringsmuligheder i driften af din planteproduktion. Business Check er et værktøj, der kan bruges til dette – også i erfagrupper.

Brødtekst

Hvis du får udarbejdet en årsrapport i Ø90 for din bedrift, er det oplagt at supplere med en driftsgrensanalyse, hvor indtjening og omkostninger er fordelt på de hovedproduktioner, som findes på ejendommen.

Driftsgrensanalysen giver dig dermed mulighed for at vurdere potentialer og forbedringsmuligheder individuelt i virksomhedens driftsgrene – og ved at sammenligne med andre bedrifter, bliver det endnu mere spændende at sætte sig mål for udvikling og følge op på dem.

Sammenligning med andre bedrifter sker ved hjælp af værktøjet Business Check, som er en samling af driftsgrensanalyser for sammenlignelige bedrifter. Business Check bygger på et stort datagrundlag, og materialet opdeles efter driftsform og jordbundstype.

Business Check er også helt oplagt at bruge i erfagrupper. Business Check viser hurtigt og overskueligt produktionsmæssige og økonomiske nøgletal for driften, og når deltagerne kender hinandens bedrifter godt, blive det ekstra vedkommende og lærerigt at lave sammenligninger.

Fraktilanalysen er en del af Business Check. Fraktilanalysen er en tabel, som helt enkelt uddrager de relevante nøgletal for planteavl. Fraktilanalysen viser den enkelte bedrifts placering i en større sammenligningsgruppe. Hvert nøgletal er rangeret for sig, fra stærk konkurrenceevne (5 % bedste på nøgletallet) til stort forbedringspotentiale (5 % dårligste på nøgletallet).

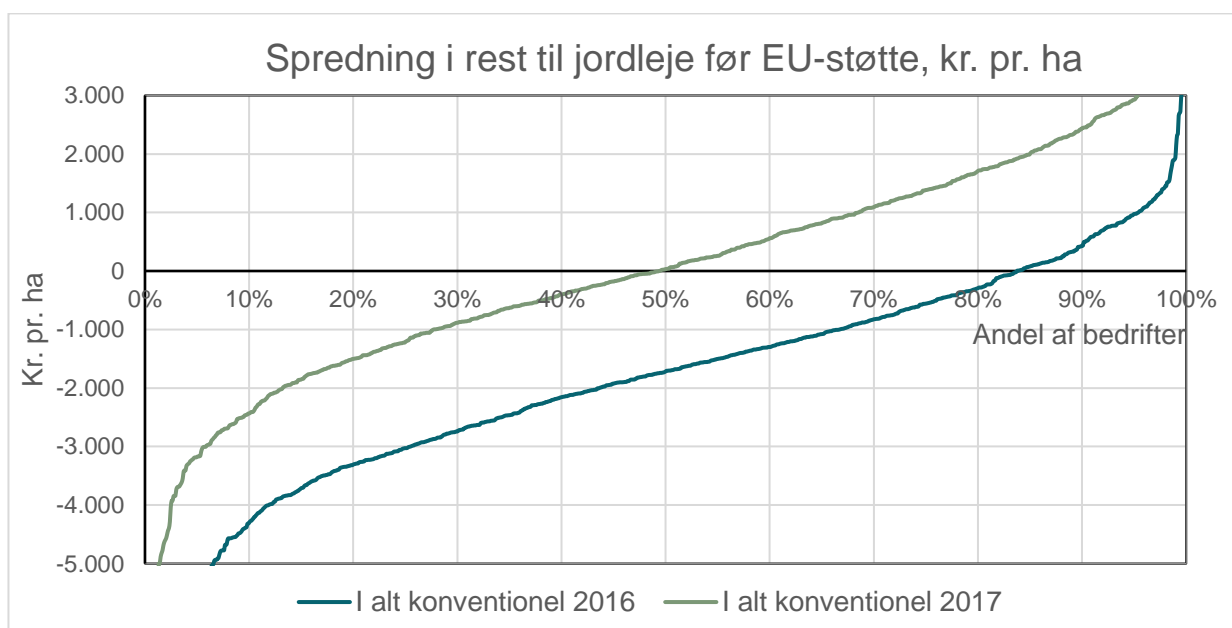
Tabel: Fraktilanalyse, salgsafgrøder (korn, raps og frø) 2017, lerjord

537 BEDRIFTER I GRUPPEN	STÆRK KONKURRENCEEVNE							STORT FORBEDRINGSPOTENTIALE			
	5%	10%	25%	33%	40%	50%	60%	67%	75%	90%	95%
Fraktil											
Udbytte pr. ha vårbyg, hkg	80	76	70	69	67	65	62	60	58	50	45
Udbytte pr. ha vinterhvede, hkg	104	100	95	93	91	89	87	85	82	76	72
Udbytte pr. ha vinterbyg, hkg	91	89	83	80	78	75	73	71	69	63	58
Udbytte pr. ha rug, hkg	91	87	80	78	76	75	71	68	65	58	50
Udbytte pr. ha vinterraps, hkg	53	51	47	46	45	43	42	40	39	34	32
Fremstillingspris kr/hkg korn	82	93	109	116	122	131	139	145	155	183	202
Bruttoudbytte i alt	12.491	11.818	10.637	10.286	10.089	9.681	9.343	9.024	8.647	7.682	7.116
Stykomkostninger i alt	1.880	2.046	2.336	2.479	2.588	2.760	2.939	3.077	3.273	3.802	4.191
Dækningsbidrag	9.621	8.897	7.808	7.438	7.217	6.775	6.410	6.182	5.824	4.769	4.306
Maskinomk. inkl. arbejde pr. ha	3.005	3.348	3.917	4.156	4.335	4.603	4.908	5.193	5.408	6.339	6.920
Øvrige omkostninger ha	637	725	950	1.064	1.167	1.284	1.449	1.573	1.742	2.267	2.691
Rest til jordleje før EU-støtte pr. ha	3.372	2.848	1.946	1.465	1.148	677	24	-302	-871	-2.114	-3.015
Jordleje fratrukket EU-støtte pr. ha	-183	275	954	1.200	1.455	1.698	1.975	2.272	2.594	3.332	3.981
Resultat, driftsgren	2.037	1.210	175	-182	-573	-1.056	-1.737	-2.206	-2.765	-4.333	-5.049

For mælkeproducenter er der Business Check for grovfoder og salgsafgrøder (korn, raps og frø). For planteavlere og svineproducenter er der Business Check for salgsafgrøder (korn, frø og raps), stivelseskartofler og sukkerroer. For salgsafgrøderne beregnes der en fremstillingspris, der kan sammenlignes med det eksterne salgprisniveau, og på den måde vurdere effektiviteten og profitabiliteten ved kornproduktionen.

Et andet vigtigt mellemresultat er "rest til jordleje før EU-støtte", der viser hvad der er til betaling af forrentningen af den ejede jord eller til forpagtning af jorden fratrukket EU-støtte. Jordleje og forpagtning fratrukket EU-støtte er ligeledes beregnet, og kan sammenlignes med "rest til jordleje før EU-støtte". Er der ikke tilstrækkelig dækning af jordlejen betyder det et negativt resultat for driftsgrenen.

Figuren viser for alle konventionelle producenter af salgsafgrøderne korn, frø og raps, at 2017 var et meget bedre år end 2016, men det er dog stadig kun ca. halvdelen der opnår et resultat, der kan bidrage til jordlejen.

Figur: Rest til jordleje før EU-støtte

3 anbefalinger

- Hvis du ikke allerede gør det, så overvej at få lavet en driftsgrensanalyse og brug den til Business Check
- Brug Business Check til at få det maksimale ud af erfagruppen
- Brug Fraktilanalysen til hurtigt overblik og sammenligning